

Anmeldelse

Af Frans Bay

Gorm Stefan Götzsche: John Anderson. En dreng fra Fyn. Roman. Udgivet af HISTORIA 2017. 258 sider.

Jens Andersen var født på en mindre gård i Dalum, tæt ved Odense Å, i 1840. Han kom i smedelære efter endt skolegang. Gjorde Smørblomst gravid, men måtte ikke gifte sig med hende. Kunne ikke glemme hende og udvandrede til USA via Hamborg. Her traf han en jødisk købmand og skibsreder fra New York samt dennes datter og tjenestepige. De tog sig af Jens, som de kaldt John, og han fik arbejde på købmand Solomons maskinfabrik, som fremstillede våben.

Da den amerikanske borgerkrig brød ud, meldte John sig sammen med sin irske kammerat Joe som frivillige til et New York regiment. De deltog i krigen, John blev såret efter ca. et års deltagelse og hjemsendt, og et par år efter blev Joe også sået. Trods dramatiske oplevelser var lykken med dem begge, og de slap for alvorlige kvæstelser. John blev som 22 årig gift med en af Solomons døtre og kom til Europa i 1863 dels som opkøber af værktøjsmaskiner, og dels - som kaptajn i hæren - som spion for den amerikanske regering.

Besøgte sit hjem i Dalum til stor glæde for familien og naboerne. Ved gensynet med Smørblomst i Dalum konstaterede han, at han endelig havde glemt hende: ”Jeg var dog blevet klar over, hvor glad jeg var for, at det var Mary, jeg var blevet gift med.”

Returnerede til USA og tilbragte resten af sin tid her. Så i 1910 som 70 årig tilbage på sit liv. Som måske alligevel ikke var helt så lykkeligt, som størstedelen af bogen antyder.

Bogen er skrevet i et let tilgængeligt sprog, levende fortalt, og man får hele tiden lyst til at læse videre: Hvad sker der mon? Man får et godt indtryk af soldatens hverdag under borgerkrigen, som ikke på nogen måde er udpenslet med datoer og krigsbegivenheder. Men beskrivelserne giver et godt indtryk af krigens barske hverdag.

Johns møde med familien fra USA, hans giftemål med Mary, som havde en meget speciel familiebaggrund, samt hans møde med et par andre kvinder er interessant læsning.

Over 400.000 danskere udvandrede til USA fra midten af 1850'erne til midten af 1950'erne. En del bøger udgives i disse år om de danske udvandreres skæbne. Mange fortæller om det hårde liv på prærien.

Denne bog handler om en ung dansk smed, som er heldig med at få arbejde med det samme og så efterhånden avancerer i mulighedernes land. I tilgift får vi viden om livet for mange under borgerkrigen i 1861 – 1865.

Skrevet og fortalt så man næsten kan få indtryk af, at det er ”en virkelig” person fra Dalum, som havde lykken med sig i USA, og hvis livshistorie hermed fortælles.